

Uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering

Zaterdag 3 april 2004, 10.00 – 12.30 uur

In het Bedrijfsmuseum Corus (zie routebeschrijving onderaan)

Het bestuur van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland te Beverwijk nodigt haar leden uit om de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering bij te wonen en aansluitend een bezoek te brengen aan het in oprichting zijnde bedrijfsmuseum van Corus te Velsen-Noord, onder auspiciën van de Stichting Industrieel Erfgoed Hoogovens (SIEHO).

Vrijwilligers zullen ter plaatse een uiteenzetting geven van wat de STIEHO graag gerealiseerd zou zien en de aanwezigen tonen wat er tot nu toe tot stand gebracht is.

Huishoudelijk gedeelte: de jaarvergadering

Agenda

1. Welkom en opening
2. Notulen van 22 maart 2003:
de vergadering in de St. Jozefzaal aan de Arendsweg
3. Jaarverslag over 2003
4. Financieel jaarverslag over 2003
5. Kascommissie
  - goedkeuring financieel verslag
  - benoeming kascommissie
6. Begroting voor 2005; contributievaststelling
7. Werkgroepen
8. Museum Kennemerland
9. Rondvraag en sluiting

Pauze met koffie of thee

Thematisch gedeelte: bezoek aan het 'museum in wording' van de SIEHO

U vindt het museum in wording tussen het Dudok-huis en de ENCI (de voormalige CEMIJ), daar waar tot 1969 de buizengieterij heeft gestaan. Volg de Wenckebachstraat in Velsen-Noord tot aan het einde; over de brug, bij het Dudok-huis, slaat u vlak voor de poort linksaf en volgt de bordjes "Velserbosch" tot u niet meer verder kunt.

Agenda historische activiteiten

- **Zaterdagmorgen 3 april** a.s. de jaarvergadering met rondleiding in het Corus-Museum.
- **17 en 18 april** Museum-weekend. In de meeste musea gratis of tegen gereduceerde prijs toegang.
- **Maandagavond 3 mei** 19:30 uur is er een excursie naar Slot "Assumburg", waar we onder deskundige leiding een rondleiding zullen ontvangen door leden van onze collega-vereniging Historische Kring Heemskerk (HKH). Met eigen ogen zult U waarnemen waar de *Vierschaar* recht sprak, maar kijkt U uit dat de deur niet dicht slaat achter U in de gevangenis!
- **Zaterdag 8 mei**, landelijke fietsdag.
- **Maandagavond 7 juni** 20:00 uur, inloopavond Museum Kennemerland om bij te praten en Uw vragen te beantwoorden
- **Zaterdag 4 september** vanaf 10:00 uur Uitmarkt: *Kleurrijk Beverwijk*.
- **Maandagavond 6 september** 20:00 uur ook weer inloopavond in Museum Kennemerland.

Contributie 2004

Voor zover U dat nog niet zou hebben gedaan, willen we U nog even de contributiebetaling voor 2004 in herinnering brengen. Svp betaling voor 1 april, daarna moeten we U € 1,25 administratiekosten in rekening brengen, doch bespaart U ons die extra werkzaamheden

Maakt U a.u.b. bij voorkeur gebruik van de U toegezonden acceptgirokaart, dit i.v.m. de juiste afzender en de bankkosten. De contributie bedraagt nog steeds slechts € 10,- (meer mag!) + voor buiten de IJmond € 2,50 aandeel in de verzendkosten. Als U de acceptgirokaart kwijt bent kunt U rechtstreeks overmaken op postgiro nr. 224943 t.n.v. Historisch Genootschap Midden-Kennemerland te Beverwijk.

Notulen Algemene Ledenvergadering van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland

Plaats: Sint Jozefzaal, O.L. Vrouw van Goeden Raadkerk, Arendsweg te Beverwijk.

Datum/ tijd: Zaterdag 22 maart 2003, aanvang 10.00 uur

De presentielijst wordt door 37 personen getekend.

1. Opening. De voorzitter dankt dhr. van Rookhuizen voor de gastvrije ontvangst in deze bijzondere ruimte en meldt dat na het huishoudelijk gedeelte er een rondleiding in twee groepen door de kerk, nevenruimten en begraafplaats gehouden zal worden. De aanwezigen krijgen een korte inleiding over deze monumentale Kropholler kerk te horen.
2. Notulen van de jaarvergadering van 6 april 2002. De voorzitter memoreert de oproep uit punt 7d voor schrijvers van artikelen. Er zijn verhalen genoeg, maar te weinig goede schrijvers. Notulen goedgekeurd.
3. Jaaroverzicht 2003: Mevr. Pennycook maakt een positieve opmerking over vorm en inhoud van de nieuwsbrieven. Na het wegvallen van dhr. Post heeft dhr. van Dongen het verschijnen van de nieuwsbrief kunnen waarborgen. Het jaarverslag wordt goedgekeurd.

Naar aanleiding van de zinsnede "waarbij het niet denkbeeldig is dat het museum ook buiten Beverwijk gedacht kan worden", maakt de voorzitter van de gelegenheid gebruik om de relatie met het museum toe te lichten. Door verschil in inzicht kan er gesteld worden dat er van een samenwerking bijna geen sprake meer is. De twee besturen die vanaf de stichting altijd uitwisseling van bestuursleden gekend hebben, opereren nu volkomen zelfstandig en gescheiden. Onlangs werd aan een van de bestuursleden van het genootschap, die ter vervanging van de vaste afgevaardigde een vergadering van het museumbestuur zou bijwonen, de toegang tot die vergadering ontzegd. De voorzitter betreurt deze gang van zaken en heeft zich als vaste afgevaardigde teruggetrokken. Uit de vergadering komt de vraag hoe deze kwestie opgelost moet worden. Dhr. Wold is bang dat er onder de vrijwilligers door dit conflict onrust zou kunnen ontstaan. Hij vindt het eigenlijk achterhaald dat er twee gescheiden besturen bestaan. De voorzitter wijst op de historische groei en de juridische constructie. Het Genootschap is een vereniging met leden; het Museum is een stichting, opgericht om het lokale historische erfgoed te beheren. Dhr. Corvers vraagt naar de rol van de gemeente. De voorzitter legt uit dat de gemeente zich feitelijk uit de actieve bemoeienis met genootschap en museum heeft teruggetrokken en enkel nog als subsidiegever functioneert. Dhr. Bart stelt dat we zelf deze problemen moeten oplossen en binnen de kortste keren weer met elkaar moeten gaan praten.

Namens het museum neemt dhr. Kok het woord. Hij schetst hoe het een en ander tot stand is gekomen: dat er in de loop van de tijd een ingewikkelde verstrengeling van belangen en werkzaamheden is ontstaan en dat er vanuit het museum gestreefd wordt om deze verstrengeling te ontrafelen. Zodoende worden beider werkterreinen afgebakend en hoopt hij daarna weer gezamenlijk verder te kunnen gaan. Dhr. Schweitzer, voorzitter van het museumbestuur, beaamt deze opvatting en zegt te willen streven naar een heropening van het gesprek.

De discussie wordt besloten met de opmerking van de voorzitter dat het genootschap streeft naar behoud van het museum voor Beverwijk. Dhr. Schweitzer zegt dat ook te willen, maar als dat onverhoopt niet mogelijk zou blijken, dat men niet moet schromen regionaal te denken.

4. Financieel Jaarverslag. De penningmeester maakt een paar korte opmerkingen bij de schriftelijke toelichting. Hij is verheugd over de gunstige boekenverkoop en stelt daarom voor

€ 5000,- te reserveren voor het in de toekomst op te richten informatiecentrum. Het bezoek aan Castricum heeft ons de nodige inspiratie daartoe gegeven. Vanuit de zaal komt een vraag naar het ondersteuningsfonds. De penningmeester antwoordt dat deze gelden binnen komen op wat de leden meer betalen dan de minimumcontributie.

5. Verslag van de kascommissie. E. Sluis en F. van Tongeren verklaren: Op 19 februari 2003 hebben ondergetekenden de administratie van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland over het jaar 2002 gecontroleerd en in orde bevonden. Wij stellen voor dhr. IJ. Luttk décharge te verlenen. (was getekend E. Sluis & F. van Tongeren). De aanwezigen danken de penningmeester met een warm applaus. Voor de nieuwe kascommissie melden zich twee leden: dhr. C. Bart en dhr. C. Hilbers.
6. Begroting voor het jaar 2004: De penningmeester meldt de contributie op € 10,- te willen handhaven. Een relatief laag bedrag bevordert ledenaanwas. Dhr. Bart vraagt wel de inflatiecorrectie te blijven verwerken. De penningmeester neemt deze suggestie ter harte.
7. Werkgroepen. De verslaggeving is volledig. De vergadering heeft er geen verdere vragen over. De voorzitter vraagt naar blijvende belangstelling van de leden voor actieve deelname aan werkgroepen. Met name de monumentenwerkgroep kan uitbreiding gebruiken.
8. Bestuursverkiezing. De voordracht van twee nieuwe leden, de heren Camfferman en van Dongen, wordt door de vergadering met instemming aanvaard. Aftredend en herkiesbaar is dhr. Jacob Brakenhoff. Zijn aanblijven wordt door de vergadering met applaus bekrachtigd.
9. Rondvraag. Dhr. Kok maakt van de gelegenheid gebruik om een oproep te doen voor museumvrijwilligers. Tevens dankt hij de hier aanwezige vrijwilligers voor hun deelname en inzet.
10. De voorzitter sluit de vergadering, dankt nogmaals de gastvrije ontvangst in deze kerk en nodigt de aanwezigen uit tot deelname aan de rondleiding

werf een nieuw lid!

geef deze Nieuwsbrief na lezing door aan een buur of familielid!

Bij de jaarvergadering:

Het bestuur van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland is momenteel als volgt samengesteld:

Joep Frerichs	<i>voorzitter</i>
Jacob Brakenhoff	<i>secretaris</i>
IJs Luttk	<i>penningmeester</i>
Jan Camfferman	
Arie van Dongen	

Volgens het schema dat hiervoor gehanteerd wordt is er dit jaar geen bestuursverkiezing nodig. In 2005 zal in elk geval de post van penningmeester vacant worden. Het bestuur zal in de loop van het komende jaar op zoek gaan naar kandidaat-bestuursleden.

Jaarverslag Historisch Genootschap 2003

In 2003 kwam het bestuur van het genootschap acht keer bijeen. De vergaderingen werden gehouden in Museum Kennemerland. Er werd een keer bij dhr. Arie van Dongen thuis vergaderd om de website van de geschiedenisbank-nh te bekijken. Op deze website heeft het Historisch Genootschap de mogelijkheid om informatie via internet te verspreiden. Buiten deze reguliere vergaderingen om werden er een aantal bijeenkomsten belegd om in eigen kring en in gezamenlijk overleg met het museumbestuur over de onderlinge verhoudingen te praten.

In de januarivergadering werd dhr. van Dongen als kandidaat-bestuurslid voorgedragen. Zijn voordracht werd samen met die van dhr. Camfferman in de jaarvergadering bekrachtigd. Verder werd er melding gemaakt van de succesvolle inloopavond op maandag 6 januari, toen het monumentenbeleid besproken werd. De monumentenwerkgroep kon met een aantal leden versterkt worden. In de februarivergadering werd een brief van het museumbestuur besproken. In die brief ontvouwde dhr. Ton Postma het beleid welke het museum voor de komende tijd wil gaan voeren. In die vergadering kwam de verhouding met het museum ter sprake. Het Historisch Genootschap is van mening: "Als het uiteindelijk niet mogelijk zou zijn het museum voor Beverwijk te behouden en naar een locatie buiten Beverwijk zou moeten verhuizen, dan moeten wij ons richten op behoud van de fotocollectie, de bibliotheek en de illustraties in Beverwijk. Deze onderdelen moeten behouden worden voor het nieuw op te zetten historisch informatiecentrum." Verder werd het voorstel aangenomen om de jaarvergadering in de St. Jozefzaal van de O.L. Vrouw van Goeden Raadkerk te houden.

In de aprilvergadering maakte mevr. Elly Toepoel haar besluit kenbaar om als bestuurslid af te treden, maar dat zij tevens haar overige activiteiten voor het genootschap (coördinatie van de paleografiewerkgroep en de inloopavonden) wilde voortzetten. In de meivergadering werd besloten om een bezwaarschrift bij de gemeente in te dienen met het oog op (ver-) bouwplannen van het pand van de Odd Fellows aan de Prinsesselaan. Pas onlangs kregen we bericht dat ons bezwaar niet ontvankelijk werd verklaard. In de junivergadering werd melding gemaakt van de verschijning van het straatnamenboek van dhr. Jan van der Linden. Vanwege druktechnische fouten konden wij het resultaat niet accepteren. In goed overleg met de drukker kwam er later een verbeterde versie op de markt. De oorspronkelijke drukken werden omgewisseld.

In september werd er melding gemaakt van de gesprekken die met een afvaardiging van het museumbestuur in goede sfeer verlopen waren. De afspraak werd gemaakt om de gesprekken voor de tijd nadien voort te zetten. In deze vergadering werd ook genoemd dat beide lichamen in 2005 hun vijfenzeventigjarig jubileum mogen vieren. Tevens dat de penningmeester, dhr. IJs Luttik, in dat jaar zal aftreden en zich niet meer herkiesbaar zal stellen. Bij deze een oproep aan de leden om mee te denken over een even deskundige en consciëntieuze vervanger.

In oktober kwam de "personele bezetting" weer ter sprake. Het bestuur zou graag willen dat een aantal taken die nu nog door een en dezelfde persoon of ook nog niet gedaan worden door nieuwe krachten ingevuld gaan worden. Gedacht werd o.a. aan een beheerder van een website, een PR-functionaris, etc. Er is blijvend behoefte aan uitbreiding op dit gebied.

In de oktobervergadering werd verheugd gemeld dat het ledenbestand op 741 leden kwam te staan en dat het 750^e lid er stond aan te komen. In de decembervergadering werden plannen ontvouwd voor komende inloopavonden en activiteiten in het

seizoen 2004. De bestuurssamenstelling bleef ingevuld door Joep Frerichs (voorzitter), Jacob Brakenhoff (secretaris), IJs Luttik (penningmeester), Arie van Dongen en Jan Camfferman (bestuursleden).

Werkgroepen

Werkgroep Paleografie.

Dit jaar heeft deze werkgroep (7 man/vrouw sterk) weer een volledige microfiche (48 dubbele pagina's) kunnen transcriberen en wel: "De notulen van de vergaderingen van de vroedschap van de stede Beverwijk van de jaren 1650 t/m 1661". Zodoende kon de werkgroep wederom een boek uitbrengen en te koop aanbieden als deel 2 van de abonnementenserie, die bij het Historisch Genootschap verkrijgbaar is.

Boek 3 staat al weer op stapel.

Inloopavonden.

Op 3 maart, 1 september en 1 december werden weer de bekende inloopavonden gehouden, waar men zich –letterlijk om de ronde tafel– op de hoogte kon laten stellen van actuele plannen, onderzoeken, gebeurtenissen en belevenissen op historisch gebied, door de leden en voor de leden.

Hoewel het aantal bezoekers per keer sterk varieerde, kon toch na afloop steeds op een vruchtbare en zinvolle avond worden terug gekeken!

Werkgroep "Duinrust"

De werkgroep bestaat uit negen personen. Zij vormen drie groepjes die het veldwerk op de begraafplaats Duinrust uitvoeren. De graven worden beschreven aan de hand van een werklijst van de vereniging De Terebinth (een landelijke vereniging tot behoud van begraafplaatsen). Aan de hand van die lijst noteren wij het soort graf, bijvoorbeeld een zandgraf, keldergraf, tombe e.d. Verder wat voor steensoort het betreft, de grootte van het graf, de toestand van het graf (goed, redelijk, verwaarloosd). Wat voor grafsteen gebruikt is: of het om een staande steen gaat, getoogd, rechthoekig of dat het een steen is met een driehoekige topafwerking. Voorts worden de symbolen bekeken (een olijftak, een kruis e.d.) Vervolgens wordt er een digitale foto van de steen genomen. Al deze gegevens worden in de computer opgeslagen en uiteindelijk tot een boek verwerkt.

Men is gevorderd tot en met sectie 3 (Oud Beverwijk) en er is een begin gemaakt met sectie 4 ("Bovenop"). Daarvan zijn er nu ongeveer 335 graven beschreven en in de computer geregistreerd. Dit alles wordt gedaan opdat men later weet hoe de begraafplaats Duinrust er ooit heeft uitgezien. Mocht U geïnteresseerd zijn in dit werk, bel dan met Peter Thomas, 0251-224922 Het werk wordt voornamelijk in het voorjaar, zomer en herfst gedaan. Twee of drie keer per jaar komt men op zaterdagochtend bij elkaar om het werk te evalueren en ideeën aan te dragen.

Werkgroep Monumenten.

In januari startte een werkgroepje van elf personen. Mevr. Joke van der Aar, lid van de monumentencommissie van Beverwijk, gaf de eerste avond adviezen en uitleg over de werkwijze van deze commissie en hoe de monumentenlijst van de gemeente tot stand is gekomen. Duidelijk werd dat er nog veel te doen is. Bij het nalopen van de MIP-lijst bleek dat er enkele panden in de groenstrook niet op de gemeentelijke monumentenlijst staan. Na informatie bleek dat hierover aparte afspraken tussen de gemeente en Corus zijn gemaakt, die voorlopig voldoende garantie geven. Voor de voormalige bollenschuur aan de Tussenwijkweg echter schijnt afbraak het meest voor de hand te liggen.

Voor het pand van Odd Fellows aan de Prinsesselaan is een bouwvergunning aangevraagd voor het wijzigen van de gevel en de dakopbouw. Door het genootschap is bezwaar aangetekend omdat de originaliteit van het gebouw wordt aangetast (dichtgemetselde raampartijen boven) en een negatieve uitstraling zal hebben op de nabijgelegen elf gemeentelijke monumenten in deze laan. Het bezwaar echter werd niet ontvankelijk verklaard.

De boerderij aan de Hoflanderweg verdient volgens ons een gemeentelijke monumentenstatus. Gesprekken met de bewoner/ eigenaar hebben tot nu toe niet geleid tot een aanvraag. De gesprekken worden voortgezet.

In Wijk aan Zee is de groep bezig met een inventarisatie van monumentale gebouwen. Getracht zal worden een aanvullende lijst voor te dragen voor de gemeentelijke monumentenlijst. Verder is bij de groep in onderzoek waarom de aanvraag van een sloopvergunning niet door de gemeente Beverwijk wordt gepubliceerd, terwijl dat in andere gemeenten wel het geval is. Bezwaar maken is daardoor onmogelijk.

Lezingen en Excursies

Op 4 februari werd een excursie gehouden naar de werkruimte van de Archeologische Werkgroep Beverwijk-Heemskerk aan de IJsselstraat in Beverwijk. Hier werd ons duidelijk gemaakt wat deze groep precies doet en hoe men te werk gaat in het veld. Ook de registratie en eventueel herstelwerk werd getoond. De uiteenzettingen werden zeer gewaardeerd. 22 maart was de jaarvergadering in de Sint-Jozefzaal van de Onze Lieve Vrouw van Goeden Raadkerk te Beverwijk. Na de pauze werd een inleiding gegeven over de kerk door de heer van Rookhuizen, waarna een rondleiding in de kerk volgde met uitgebreide toelichting. Ook werd een bezoek gebracht aan de bijbehorende begraafplaats, die recentelijk werd opgeknapt door een groepje vrijwilligers. Een en ander werd zeer gewaardeerd.

Op 7 april volgde een excursie naar de bunker "Het Bolwerk" nabij Wijk aan Zee aan de Reyndersweg (gemeente Velsen). Zeer indrukwekkend was deze bunker, die beheerd wordt door Richard Verbeek. Hij bracht de rijke historie van de bunker naar voren, ondersteund door de nodige boekwerken en foto's op de informatietafel. Op 2 juni volgde een rondwandeling door Wijk aan Zee. Hier werd de aandacht gevestigd op diverse historische en culturele aspecten van het dorp door Jacob Brakenhoff. Een gastvrije afsluiting volgde op de midgetgolfbaan "Het Paasdal"

van dhr. Ton Kroezen. Op 6 oktober werd een bezoek gebracht aan "de Duijkant", het informatiecentrum van de historische vereniging Oud-Castricum. Na de hartelijke ontvangst werd uiteengezet wat men de bezoeker kan bieden en hoe dat is opgezet. Hierna volgden diverse demonstraties. Vooral de computers waren erg in trek; ze bieden een groot assortiment aan informatie. Vooral studenten van diverse scholen maken gebruik van het Info-centrum. Hulp werd toegezegd bij een eventuele opzet in Beverwijk. Deze laatste opmerking werd met graagte genoteerd. Op 3 november hield Piet Diemeer een lezing over het boerenbedrijf en de boerderijen van Beverwijk en Heemskerk. Deze lezing werd met dia's toegelicht. Duidelijk werd dat er van het agrarisch verleden vooral in Beverwijk weinig meer over is. Opvallend was de aanwezigheid van enkele leden van buiten de IJmond. Hieruit blijkt dat er waardering en belangstelling voor dit soort bijeenkomsten bestaat. Een dertigtal personen waren steeds aanwezig.

Publicaties

Ook in 2003 werden weer 3 Nieuwsbrieven en 1 Ledenbulletin uitgebracht. In juni kon bovendien het in eigen beheer verzorgde *Een straatje om in Beverwijk* van Jan van der Linden worden gepresenteerd. Elly Toepoel verliet na de zomer de redactie, maar zegde toe wel beschikbaar te blijven voor het redigeren en corrigeren van teksten. De redactie wordt nu gevormd door Arie van Dongen, IJs Luttk, Cor de Boer en Cor Castricum.

Propaganda en werving

Op 13 september waren we, samen met Museum Kennemerland, met een kraam vertegenwoordigd op de Gemeentedag "Beverwijk Uit de Kunst". Met een aantal vrijwilligers konden we naast de verkoop van boeken een tiental nieuwe leden inschrijven. Jammer was de minder gunstige plaats die men ons toebedeelde en –door een misverstand– de halve kraam. Ook dit jaar kon aan deelnemers van een wandeling georganiseerd door "Westerhout Blijft" een informatiefolder over de geschiedenis van het Landgoed Westerhout worden uitgereikt.

Overzicht ledenbestand.

Het ledenaantal groeide in 2003 van 736 naar precies 750 leden. Op 12 oktober meldde zich het 750^e lid, dat op zondag 2 november in het museum in de bloemetjes werd gezet.

Jaarverslag over 2003 van de Archeologische Werkgroep Beverwijk-Heemskerk

De meest verrassende ontdekkingen in het afgelopen jaar waren de sporen uit de Bronstijd en IJzertijd die wij ontdekten in de 2 grote bouwputten aan de Jan Ligthartstraat in Heemskerk. Wat we daar zagen waren de sporen van groundbewerking door een primitieve ploeg, de resten van waterputten met vlechtwanden en een laag met ribbels zoals je die op het strand bij de vloedlijn ziet. In deze laag waren de afdrukken van paardenhoeven en voetafdrukken van mensen zichtbaar; heel bijzonder!

In het najaar hebben we over de resultaten een kleine expositie ingericht die eerst te zien was in het gebouw van Woon op Maat, dat grenst aan de bouwputten, en daarna in de hal van het nabij gelegen zorgcomplex Westerheem.

In een artikel in de Nieuwsbrief van december 2003 hebben we al uitvoerig

verslag gedaan over deze waarnemingen.

Verder troffen we in Heemskerk bij plantsoenwerkzaamheden op het kerkhof van de Nederlands Hervormde kerk enige brokken middeleeuws baksteen aan. Vermoedelijk gaat het om de resten van het voormalige middeleeuws koor, dat in 1573 is verwoest.

In een voortuin aan de Cornelis Groenlandstraat vonden we fraai bewerkte stukken zandsteen.

Hier dichtbij heeft kasteel Poelenburg gestaan. Het is onwaarschijnlijk dat deze stukken van het kasteel afkomstig zijn omdat ze, vanwege de neogotische stijl van versieringen, in de 2de helft van de 19de eeuw worden gedateerd.

In Beverwijk volgden we de rioleringswerkzaamheden in de Kloosterstraat. Op een aantal plaatsen werden funderingen

gezien die mogelijk verband houden met het vrouwenklooster Nazareth dat op deze plaats in de 15de eeuw is gesticht.

In een bouwput aan de Koningstraat kwamen 2 gemetselde waterputten te voorschijn. Eén daarvan bleek gefundeerd te zijn op een houten wagenwiel, waarvan de spaken waren verwijderd.

Tot slot kan gemeld worden dat we vonden en foto's beschikbaar stelden voor de tentoonstelling Heemskerk uitgediept, archeologisch erfgoed van een dorp. Deze tentoonstelling, georganiseerd door de Historische Kring Heemskerk, werd in augustus gehouden in de kerk van Heemskerk en heeft ongeveer 2500 belangstellenden getrokken.

Roel van Gulik
Jean Roefstra

Baten en lasten over 2003

Baten		Lasten	
Contributies	€ 7.555,-	Nieuwsbrieven	€ 1.740,17
Rente	1.904,72	Ledenbulletin	3.054,33
Donaties	351,25	Boeken etc.	6.944,10
Ontvangen admin. kosten	55,-	Bijdrage aan Museum Kennemerland	755,50
Verkoop boeken etc.	13.104,62	Kosten jaarvergadering	100,-
		Historische werkgroepen	179,26
		Excursies/lezingen	85,-
		Lidmaatschappen	136,24
		Saldo porti/bezorging	159,73
		Bestuurskosten/onvoorzien	199,18
		Reservering boekenfonds	6.160,52
		Reservering infocentrum	2.000,-
		Reservering 75-jarig bestaan	1.000,-
		Voordeelig saldo	456,56
	€ 22.970,59		€ 22.970,59

Balans per 31 december 2003

Kas	€ 38,86	Nog te betalen	€ 1.033,91
Postbank	3.371,55	Vooruitontvangen contributies	2.149,-
Postbank- Kapitaalrekening	45.160,35	Ondersteuningsfonds	4.942,31
Postbank-termijndeposito	14.520,97	Blomfonds	16.336,09
Nog te ontvangen rente	275,-	Boekenfonds	15.684,58
		Reserve infocentrum	12.000,-
		Reserve 75-jarig bestaan	3.000,-
		Algemene reserve	8.220,84
	€ 63.366,73		€ 63.366,73

Toelichting:

Ook dit jaar ontvingen we weer een donatie (€ 350 , waarvoor opnieuw onze hartelijke dank!) Bovendien kregen we weer meer leden, dus ook meer contributie, en vielen de kosten erg mee. Van het voordelig verschil ad € 3.456 stellen wij voor om € 1.000 te reserveren voor het 75-jarig bestaan in 2005 en € 2.000 voor aanvulling reserve Info-centrum. Op de verkoop van boeken hadden we ook dit jaar een voordelig verschil nl. € 6.160. Het voordeel ontstond voornamelijk op de verkoop van het boek *Beverwijk en zijn industriële geschiedenis*, waarvan nog een voorraad aanwezig was. Het ondersteuningsfonds, waar we de extra bedragen die we bij de ontvangen contributie op boeken, kon met € 1.430 worden verhoogd (ook hiervoor onze hartelijke dank). Hieruit kon o.a. de historische bibliotheek in het Museum worden aangevuld voor € 358.

Al met al weer een financieel gunstig jaar, door veler inspanning bereikt. Uiteraard is het voorstel de contributie niet te verhogen maar blijft deze te handhaven op € 10,- per jaar.

IJs Luttk

Begroting 2005

Baten		Lasten	
Contributies	€ 7.500,-	Nieuwsbrieven	€ 2.000,-
Rente	1.500,-	Ledenbulletins	4.000,-
Verkoop boeken	1.000,-	Boeken etc.	1.000,-
Uit reserve 75-jarig bestaan	3.000,-	Activiteiten 75-jarig bestaan	3.000,-
		Bijdrage aan Museum Kennemerland	750,-
		Excursies/lezingen	300,-
		Historische werkgroepen	550,-
		Overige activiteiten	300,-
		Jaarvergadering	250,-
		Lidmaatschappen	200,-
		Saldo porti/bezorging	300,-
		Bestuurskosten/onvoorzien	350,-
	€ 13.000,-		€ 13.000,-

Aanwinsten voor Museum Kennemerland verkregen in 2003

De collectie van het museum is in 2003 weer verrijkt.

Het belangrijkste voorwerp is ongetwijfeld een tapijt, dat wel als wandkleed bedoeld zal zijn geweest. Het is in 1923 ontworpen en uitgevoerd door Kinheim. Het is rechtsboven aan de voorzijde gemerkt J v d B en 1923 gedateerd. Op de achterzijde is het gemerkt Ontwerp Jac. van den Bosch, opos (sic) 2302 Kinheim Beverwijk met hakenkruis, (of *Swastika*; een zeer oud symbool uit het midden-oosten) dat werd gebruikt totdat in 1926 het predicaat *Koninklijk* werd verkregen. Sindsdien werd Kinheim "gekroond" met een kroontje. Het werd aangekocht bij Kunsthandel Frans Leidemeijer te Amsterdam.

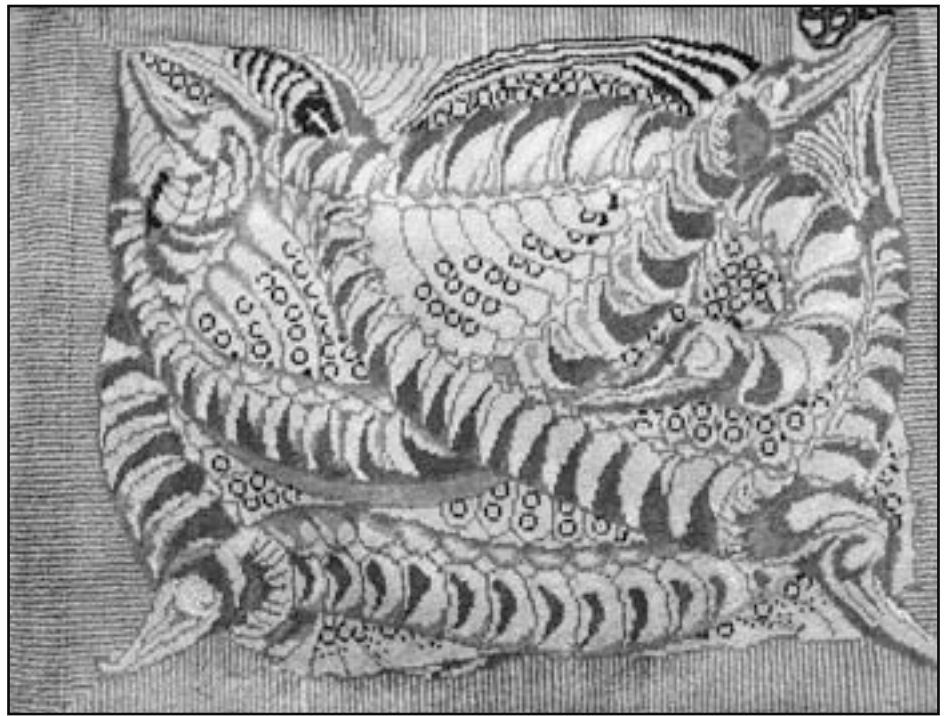
Het is een bijzonder fraai ontwerp, dat zeer goed past bij het grote vloerkleed getiteld "Wolken", dat wij al in bezit hadden en dat kort ervoor gemaakt is.

Beide hebben enkele kleuren blauw en bruin maar zijn nogal verschillend van ontwerp. De nieuwe aanwinst markeert een zich losmaken van de streng geometrische vormtaal, die van den Bosch gebruikte bij zijn ontwerpen van meubelen en kunstnijverheid in de jaren '0 en '10. Het meeste ontwierp hij voor het Binnenhuis te Amsterdam, waar hij werd aangesteld als adjunct-directeur. Hij heeft heel veel meubelen en andere voorwerpen ontworpen voor de "Naamloze Vennootschap tot het ontwerpen, vervaardigen en verkoopen van Huisraad", die bekend stond als 't *Binnenhuis*.

Ons kleed is sterk verwant aan een tapijtontwerp "schelpen" uit 1924. (Drents Museum, zie Jac. van den Bosch, tentoonstellingscatalogus Drents Museum Assen en Museum Kempenland Eindhoven, 1987, afb. 101). Jacob Pieter van den Bosch wordt op 19 oktober 1868 geboren te Amsterdam, volgt daar de dagopleiding decoratieschilder aan de "Quellinusschool" en wordt in 1900 adjunct-directeur van 't Binnenhuis, neemt de firma, die dan bijna failliet is, over in 1916 en is dan alleen als directeur verantwoordelijk. De firma wordt in 1926 opgeheven maar is pas in 1936 volledig geliquideerd.

In 1922 is zijn vrouw overleden en hijzelf had een ernstige suikerziekte opgelopen. In 1927 verhuist hij naar Overveen, hij hertrouwt in 1928 en het paar vestigt zich te Bloemendaal. In 1948 sterft hij te Haarlem.

Een andere aankoop betreft een schilderijtje van een houtzaagmolen te Uitgeest door H. Endlich (1880 - Den Haag - 1965). Het geeft een aardig beeld zonder topografische details, laat staan kunstwaarde. Het roept voor een enkeling wellicht in herinnering, dat de eerste houtzaagmolen in Uitgeest werd gebouwd.

Voor de bibliotheek werd een reeks werkjes over cement en beton, (no 1-10) gekocht op de veiling bij Bubb Kuyper te Haarlem in december. Deze reeks van de ENCI/Cemij is met fotomontages van de bekende ontwerper P. Schuitema voorzien en uiterst zeldzaam.

Er werden weer een aantal reclame-uitingen van voornamelijk Beverwijkse bedrijven en winkels geschonken. We hebben er reeds zoveel, dat we in de aan dat onderwerp gewijde tentoonstelling "om aan te prijzen" slechts de helft van ons bezit konden tonen, ondanks het propvol stouwen van die tentoonstelling. Omwille van de verantwoorde berging van onze collectie moeten we veel kritischer gaan worden met het aanvaarden van alle mogelijke voorwerpen.

Tenslotte werd weer een goede toevoeging op de collectie Velsens aardewerk aangeschaft.

Bij gebrek aan geld zijn een aantal voor het museum interessante voorwerpen door een particulier gekocht. Als daar geld voor gevonden wordt kan het museum deze overnemen.

Een aanwinst van geheel andere aard is de afdruk van de digitale kaart van Midden-Kennemerland, zoals die door Arie van Dongen is bewerkt met gegevens van de digitale kaart, beheerd door de drie gemeenten en uitgegeven door het museum als basis van de tentoonstelling "Midden Kennemerland-Inzicht", die nog loopt tot in mei.

Fries Berkhout

Museumflitsen

Bij Museum Kennemerland stapten in het jaar 2003 meer bezoekers over de drempel, dan in het jaar ervoor. Waren het er in 2002 in totaal 770, in het voorbije jaar waren dat er 866.

In het onderstaande overzicht komt een wat duidelijker beeld naar voren over de soort van bezoekers:

	2002	2003
Leden HGMK	138	160
Groepen	201	199
Museum Weekeinde	87	61
Open Monumentendag	117	116
Halve prijs	67	134
Volle prijs	73	97
Gratis/MJK	87	99
Totaal	770	866

Ook het aantal verkopen via de "museumwinkel" gaf een stijging te zien:

	2002	2003
Verkopen Museum	12	240
Verkopen Genootschap	158	191
Aantal nieuwe leden HGMK	20	16

Museum Beekestijn en Museum Kennemerland werken in eendrachtige samenwerking aan een tentoonstelling over 19e en 20ste eeuwse affiches. Om de organisatie zo soepel mogelijk te laten verlopen zal er een werkgroep worden opgericht. Ieder die daarin deelneemt zal dan een bepaalde taak op zich kunnen nemen om zo samen de tentoonstelling tot stand te brengen. De werkgroep (i.o.) zal binnenkort hard aan het werk gaan. Veel van de affiches

Bewegwijzering voor het luchtverkeer, ooit ook in Beverwijk.

Vergeleken met de navigatiemiddelen in de huidige vliegtuigen, stelde de apparatuur zo'n driekwart eeuw geleden niet erg veel voor. Met name de kleinere vliegtuigen uit die tijd moesten het, naast een kompas, doen met herkenningspunten op de grond, zoals stadsgezichten, rivieren, specifieke gebouwen, etc.

Een aanvullende manier werd gevonden door gebruik te maken van de vele gashouders die Nederland in die tijd rijk was. Elke stad en elk dorp had veelal een eigen, al of niet particuliere, gasfabriek met gashouder(s). In totaal werden ongeveer sedert 1910-1915 zeker 189 gashouders aan de bovenzijde voorzien van een witgeschilderd vlak met daarop twee zwartgeschilderde specifieke letters met tussen deze letters een eveneens zwarte pijl, die naar het noorden wees; van Vlissingen (VL) tot Winschoten (WS) en van Den Helder (HD) tot Vaals (VA), door heel Nederland. De noordpijl werd daarbij ook gebruikt voor controle van het boordkompas. Ook de grootste van de twee gashouders, die Beverwijk rijk was, moet van een bewegwijzering voorzien zijn met de letters B en V.

Bij een aangetroffen tekening van de letter- en pijlgruote voor de gashouder van Deventer is tevens een toelichting

gegeven. De Noord-Zuid-middellijn is in 15 gelijke delen verdeeld, waarna de koorden (beginnend bij de snijpunten met de omtrek) in Oost-West-richting zijn getrokken. Binnen dit lijnenrooster werden de pijl- en lettergrootte bepaald (zie tekening).

Wanneer de tekens op onze gashouder zijn aangebracht is helaas niet bekend, doch zeer waarschijnlijk al vòòr 1926. Ook het moment waarop deze is verdwenen is niet bekend. We mogen evenwel aannemen, dat dit laatste heeft plaatsgevonden vòòr

Op deze wijze werden -in elk geval tot 1926- veel gashouders in Nederland voorzien van twee letters en een pijl die het noorden aangaf.

1940 in verband met de dreigende oorlogsomstandigheden.

Waar stond onze gasfabriek?

Nadat de eerste gasfabriek aan de Koningstraat, ter hoogte van het huidige V&D-complex, dienst had gedaan van omstreeks 1860 tot 1900, werd aan de Pijpkade, die destijds doorliep tot aan het huidige Meerplein, ter hoogte van het huidige Woonplaza, een nieuwe gasfabriek gebouwd en in 1900 in gebruik genomen. Op die plek had zich tot die tijd een vuilnisbelt bevonden. De gasfabriek heeft als zodanig geproduceerd tot 1 december 1926, het moment waarop Hoogovens (het huidige Corus) het goedkopere kooksofengas aan de gemeente leverde. De gashouders hebben het volgehouden tot het moment waarop plaats moest worden gemaakt voor de aanleg van de A9 en de bouw van de Velsertunnel, die in 1957 werd geopend.

Fotomateriaal dat de letteraanduiding op de Beverwijkse gashouder laat zien hebben wij tot nu toe niet kunnen vinden, ook niet bij KLM-Aerocarto. Wanneer u over meer informatie over dit onderwerp beschikt zouden wij dit graag van u vernemen!

*17 februari 2004
Cor Castricum*

Bron: M.G. Niessen in: Nederlandse Historiën 32:4, september 1998.

welke wij op het oog hebben, zullen in bruikleen worden verkregen. Daardoor wordt ook het tijdstip van opening van de tentoonstelling grotendeels bepaald, omdat het grootste deel nog onderdeel van een nog tot in mei lopende tentoonstelling elders in het land is. Wij houden U op de hoogte!

De huidige tentoonstelling is feitelijk een vervolg op de sinds half 2002 lopende expositie in het kader van het project "Land in Zicht", dat wij vertaalden in "Kennemer Land InZicht". Weliswaar moesten wij daarvan enige maanden geleden reeds een aantal bruiklenen terugbezorgen, maar door middel van foto's is het gelukt het inzicht in de wording en beleving van Kennemerland te behouden.

Van de ongeveer 750 leden van ons Historisch Genootschap moeten, gezien de bovenstaande cijfers, er best nog wel een paar zijn, die deze tentoonstelling nog niet hebben bezocht. U weet het, U bent van harte gratis welkom!

Datzelfde geldt voor onze groep van gastvrouwen en gastheren!. Het zou toch mogelijk moeten zijn om onder al die his-

torisch geïnteresseerde 750 leden van ons Genootschap er 3 of 4 te vinden, die ongeveer 1x per 4 weken ('s winters) of 1x per 2 à 3 weken (3 zomermaanden) samen met een andere historisch geïnteresseerde ons museum open willen houden? Het kost je zo nu en dan een middag, maar je krijgt er een hoop voor terug! Belangstelling? Bel mij, telefoon 0251-228755.

Aad Kok

openingstijden

Museum Kennemerland

Gedurende de wintermaanden is het Museum geopend op zondagmiddag
van 14.00 tot 16.30 uur;

In de maanden juni, juli en augustus op
woensdag, zaterdag en zondag
van 14:00 tot 17:00 uur

Op feestdagen is het Museum gesloten.
Leden van het Historisch Genootschap
hebben, met partner, gratis toegang.

oproep

Het bestuur van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland wil in de komende tijd haar activiteiten verder uitbreiden. Daarom zal de organisatie van diverse werkzaamheden onder de loep worden genomen.

We kunnen daarbij de hulp van onze leden goed gebruiken. Beschikt u op een bepaald terrein over deskundigheid en bent u bereid om die voor het Historisch Genootschap in te zetten, dan nodigen wij u uit om dit bij een van de bestuursleden kenbaar te maken.

We zoeken met name ondersteuning bij de volgende taken:

- het leiden van historische werkgroepen (bijvoorbeeld genealogie)
- het voorbereiden van een enquête onder de leden
- de organisatie van lezingen en excursies
- de voorbereiding van het Infocentrum
- de activiteiten bij het 75-jarig bestaan
- automatisering;
- onderhoud van de website
- pr-activiteiten
- de voorbereiding van de verzending van onze uitgaven

Boekenverkoop

Verkrijgbaar in het Museum tijdens de openingsuren:

Historische reeks:

	leden	niet leden
1 Dagverhaal der doormarcheerende troepen	€ 8,-	€ 11,25
2 Een haven in de Noordzee, een waterweg naar Amsterdam	€ 8,-	€ 11,25
3 Wijk aan Zee, dorp aan de branding	€ 8,-	€ 11,25
Een straatje om in Beverwijk	€ 10,-	€ 12,50
Fiets-en wandelroute Midden-Kennemerland Inzicht	€ 3,-	€ 3,-
Een plattegrond van Beverwijk 1830 - 1840	€ 2,50	€ 2,50
Beverwijk en zijn industriële geschiedenis	€ 20,-	€ 25,-
Fotoboek Praatjes over en Plaatjes van Beverwijk(ers)	€ 12,50	€ 16,-
Ledenbulletin nr. 24	€ 8,-	€ 9,-
Ledenbulletin nr. 26 "40 jaar amateur-archeologie" (premie voor nieuwe leden)	€ 8,-	€ 11,25
Ledenbulletin nr. 27	€ 8,-	€ 11,25
Midden-Kennemerland in de Vroege en Hoge Middeleeuwen	€ 20,-	€ 20,-
Weerzien in Beverwijk (verzameling historische verhalen)	€ 9,-	€ 9,-
Het ontstaan van Beverwijk als stedelijke nederzetting	€ 9,-	€ 9,-
Focus op Beverwijk (fotoboek Beverwijk 1940-1980)	€ 17,50	€ 17,50
Mates met aardbeien (geschiedenis van de joden in Beverwijk)	€ 6,75	€ 6,75
Kaart van Beverwijk en Alkmaar van J. v. Deventer, 1560	€ 10,25	€ 10,25
Ets van het oude raadhuis van Wijk aan Zee en Duin	€ 11,25	€ 11,25
Foto-CD met ruim 1200 ansichtkaarten van Beverwijk e.o.	€ 11,25	€ 13,50
Kroniek van het Beverwijks katholiek gemengd koor 50 jaar, nog enkele exemplaren, inclusief CD	€ 16,-	€ 16,-
Verder hebben we nog enkele oude ledenbulletins, per stuk	€ 2,25	€ 2,25
Alle charters uit het Museumbezit tussen 1500 en 1873, getranscribeerd en met samenvatting en/ of transportacteformulier en voorzien van een uitgebreid register, waarin o.a. alle persoonsnamen en veldnamen, in drie afzonderlijke delen gebundeld tot één gebonden boek van 274 pagina's. Op bestelling:	€ 24,-	
Transcriptie van de raadsvergaderingen van de stad Beverwijk vanaf 1642. Een schat aan interessante en verrassende gegevens over het wel en wee van de stad en haar burgers in vroeger tijden zult u hierin -en in de komende delen- aantreffen.		
Plastic ringband, Boek I (1642-1650), 57 pagina's Boek II (1650-1661), 86 pagina's		
Op bestelling, per deel:	€ 6,25	
U kunt zich voor een abonnement opgeven bij E. Toepoel, tel. 228497		

Historische reeks nr. 1 en nr. 3 zijn tevens uitgegeven als ledenbulletin. Als U de reeks compleet wilt hebben is het aan te raden om nr. 2 alsnog aan te schaffen.

De prijzen zijn excl. verzendkosten. Bent U slecht ter been of geven de openingsuren U problemen, neemt U dan contact op met IJs Luttik, telefoon 0251-227123.

colofon

De Nieuwsbrief is een uitgave van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland te Beverwijk en verschijnt 3 x per jaar. Daarnaast verschijnt 1 x per jaar een ledenbulletin voor de leden van het Genootschap.

Redactie:

Arie van Dongen, IJs Luttik, Cor de Boer, Cor Castricum. Redactieadres: Vondellaan 62, 1942 LK Beverwijk; email: avdongen@wanadoo.nl

Secretariaatsadres Historisch Genootschap Midden-Kennemerland:

J.J.M. Brakenhoff
Anemonenlaan 11
1943 BC Beverwijk
telefoon 0251 - 226291
email: jabrak@wanadoo.nl
www.geschiedenisbank-nh.nl

Nieuwe leden van het Genootschap kunnen zich opgeven bij de ledensecretaris:

Mw. P.M. Pennycook-Hilbers, Acacialaan 65,
1943 GR te Beverwijk,
tel. 0251-220150
email: gkpennycook@hotmail.com

De contributie bedraagt minimaal. € 10,- per jaar (meer mag!) + voor leden buiten de IJmond € 2,50 aandeel in de portokosten.

Nieuwe leden kunnen zich ook opgeven door dit bedrag over te maken op postgirorekening nr. 224943 t.n.v. Historisch Genootschap Midden-Kennemerland te Beverwijk, met de vermelding: "nieuw lid". U ontvangt dan p.o. het ledenbulletin van dat jaar + de reeds verschenen Nieuwsbrieven + een welkomstpremie.

Bezoek ook eens onze websites:

www.geschiedenisbank-nh.nl (doorklikken naar Beverwijk via de Erfgoed Adresgids)
www.museumkennemerland.nl

Transcriptie

De "transcriptie van de notulen van de vergaderingen van de vroedschap van de stede Beverwijk", deel II (1650 t/m 1661) is klaar!

Weer in plastic ringband, maar nu 86 pagina's dik, want achter in dit tweede boek zult u lijsten aantreffen met alle persoonsnamen (meer dan 1300!), trefwoorden, veldnamen en verklaringen van de vreemde woorden voorkomend in boek I en boek II.

Uitsluitend op bestelling verkrijgbaar bij E. Toepoel (tel. 228497) à € 6,25.

Indien u zich voor een abonnement van deze serie opgeeft worden de boeken bij u thuis bezorgd.

Hiernaast is een gedeelte afgebeeld uit deel II: de notulen van 29 augustus 1652.

1. Is geresolveert ende vast gestekt dat Sweer	* accijsen
2. Jansz, gelijk als andere tollenaeren inde steden	
3. daer sij woonachtigh sijn, genietende [vrijdom vande accijsen derselven stede] sal genieten	
4. vrijdom van deser stede accijsen en(de) ingang nemen	Sweer Jansz tollenaar vrijdom v. stedecapit
5. ter naester (ver)pachtinge.	* leprooshuis
6. Is mede geresolveert dat men het leprooshuys hier ter	van 1 leprooshuys een weeshuys te maacken.
7. stede sal apropiieren en(de) (ver)anderen tot een weeshuys	* weeshuys
8. ende de middelen die tot het leprooshuys behooren	
9. te emploijeren tot onderhoudt van de weeson ende het huys,	
10. ende bij request aende Ed(els) Groot Mog(ende) Heeren	
11. Staten van Hollandt en(de) Weestvrieslandt te (ver)soecken	
12. om daervan consent en(de) octroj te hebben	
13. omme 1 selve alsoo te approprieren en(de) te (ver)anderen.	
14. Is geresolveert dat men met die van Wijk aan Duyn	
15. 1 samen sal maacken op 1 Galgheveldt een de	blad 256
16. Houtwegh, een schuthok d'eene helft te betalen	* schuthok
17. bij die van deser stede en(de) d'ander helft bij die	het schuthok met die van Wijk aan Duyn half ende half te maacken.
18. van Wijk aan Duyn, sonder nochtans 1 selve	
19. in consequentie te trecken.	
20. Is geresolveert en(de) gearsteent Officieren	* officieren
21. te kiezen over de gewapende burgerje en(de) diervolgen(de)	officieren van de Burgerje
22. geocooren.	
23. D'heer Cisee van Iperen tot capitajn.	
24. Joannes Lamotius, tot leutenant.	
25. Jeroen Jansz van Crujvelikt, vaendrich.	
26. Olivier van den Tempel, sergant.	
27. Cornelis Lambertsz, sergant.	
28. Willem Miesuz, sergant.	
29. Frans de Haas, sergant.	